

Tartalom

Milyen személyiségtípusok vannak, és mi jellemzi őket? A kifelé és befelé forduló; a konformisták és non-konformisták; a vezetők, vezetettek és a maguk útját járók. A túlérzékeny emberek és a különféle pszichológiai személyiségzavarok. Mit lehet elmondani az egyszerű emberekről, a felsőbb körökről, az idealistákról, és még néhány embertípusról?

Megjegyzés

Viszonylag hosszú, de érthető és gyakorlati szempontból is hasznos téma. Megkönnyítheti, hogy eligazodjunk az emberek közt, nagy vonalakban el tudjuk helyezni a körülöttünk élőket. Ugyanakkor meglehetősen „forró” is: az emberek kategorizálása, tulajdonságaik szókimondó taglalása egyeseket érzékenyen érinthet. Ám a cél itt is csak a tisztánlátás.

Embertípusok

(Azonosító: 063; Változat: 01)

Pozíció a műben

Előszó

A világ működése

Bevezetés

Elvek

Alapok

Élet

Elme

Ember

Nemek

Társas viszonyok

Emberi gondolkodás

Egyéniség

Címkék, szerepek, identitások

Mi vagyok és mi nem?

Embertípusok

Egyebek

Társadalom

Egység

Program

Az ember élete

1. Bevezetés.....	2	—
2. Introverték és extroverték.....	3	
3. Egyéb kategóriák.....	4	1
3.1. Elmélkedők és cselekvők.....	4	
3.2. Konformizmus és vezetettség.....	5	—
3.3. Megbízhatók és megbízhatatlanok.....	5	
3.4. Az öttényező modelle.....	7	2
4. Túlérzékeny emberek.....	8	
5. Pszichológiai személyiségzavarok.....	10	
6. Egyszerű emberek, felsőbb körök, alfa hímek.....	12	—
6.1. Az egyszerű emberek.....	12	
6.2. A felsőbb körök.....	13	3
6.3. Alfa hímek, vezéregyéniségek.....	14	
7. Idealisták.....	14	—
Referenciák.....	16	

1. Bevezetés

Az emberek különbözőek, bizonyos típusokba azonban be lehet sorolni őket. De ezek a típusok is, mint látni fogjuk, meglehetősen sokfélék.

Érdeemes tisztázni, hogyan tekintünk e típusokra általában. Kategóriákat alkotni, besorolni alájuk a való világ jelenségeit hasznos a világban való eligazodáshoz, és az emberek hajlamosak is erre. Az emberi típusok is leginkább mesterséges kreálmányok. Nem arról van szó tehát, példának okáért, hogy a természet kétféle embert teremtett volna: befelé fordulót (introvertet) és kifelé fordulót (extrovertet). A valódi emberek ebből, és a többi szempontból is nagyjából egy folytonos skálán helyezkednek el, átmenetet képeznek, egyesek *inkább* befelé, mások *inkább* kifelé fordulók. **A kategóriák a sarkítottak tehát, nem az emberek.**

Továbbá ugyanaz a személy több szempontból is besorolható: egyszerre minősíthető introvertnek, a maga útját járónak, megbízhatónak, generalistának, és így tovább. Az emberek tehát azon túl, hogy tulajdonságaik egy-egy szempontból átmenetet képeznek, a különféle szempontok szerint keverékek is.

Lásd ide kapcsolódóan a 'Fogalmak, szimbólumok, jelentés' témában a kategóriákról mondottakat, illetve 'A csoportok problémáinak kezelése' témában, hogy amikor csoportokat, már csoportokba sorolt embereket jellemzünk, azt hogyan tegyük.

Az, hogy valaki milyen típusú, státuszú, nagyban befolyásolhatja a gondolkozását világnézetét.

Például egy **specialistát** a szakterülete érdekli elsősorban, és a specializációjának megfelelő szemüvegen keresztül nézi a világot: egy informatikust például lenyűgözhet a jelenlegi technológiai fejlődés, és fényes jövőt jósolhat a világnak – miközben elsiklik a technológia árnyoldalai, az emberi kapcsolatokra, a társadalomra gyakorolt negatív hatásai, a környezetszennyezés, a fogyatkozó erőforrások, és egyéb a jövőnket fenyegető veszélyek felett. Egy **generalistát** az ilyesmi is érdekli, és könnyen borúsabbnak láthatja a helyzetet.

Az alábbiakban nem szerepelnek, de fontos emberi „típusok” a **férfi, nő** és a **gyerek**. Lásd a 'Férfi és nő' illetve a 'Gyerek' témákat.

2. Introverték és extroverték

Tehát a befelé és kifelé forduló emberek; mint, mondjuk egy professzor és egy folyamatosan bulizni vágyó fiatal. Miket lehet róluk elmondani?

Introverték	Extroverték
<p>Befelé fordulnak.</p> <p>Vagyis azzal vannak elfoglalva, ami belül zajlik, a saját érzelmeikkel, gondolataikkal. A világ és különösen a többi ember kevésbé érdekli őket.</p>	<p>Kifelé fordulnak.</p>
<p>Elmélkedők</p> <p>Abból a szempontból, hogy vannak elmélkedő és cselekvő típusok.</p>	<p>Cselekvők</p>

Introverték	Extroverték
<p>Bütykölnek és elemeznek.</p> <p>Azaz tárgyakkal foglalatostkodnak és elmélkednek, nem pedig más emberekkel foglalkoznak és kapcsolatokat építenek.</p> <p>Emiatt egyrészt kevesebb kapcsolattal rendelkeznek, melyek azonban mélyebbek és tartósabbak; másrészt mélyebb a gondolkozásuk, jobban értik a dolgokat.</p> <p>Lásd a ‘Szerelem, szeretet, barátság’ témában a közeli barátságot, az extrovertékhez pedig a baráti társaságot.</p>	<p>Kapcsolatépítők</p> <p>Minek folytán több, de felületesebb és lazább kapcsolattal rendelkeznek; a gondolkozásuk pedig felületesebb.</p>
<p>Érzékenyebbek és szorongóbbak</p>	<p>Kevésbé érzékenyek és szorongók</p>

3. Egyéb kategóriák

3.1. Elmélkedők és cselekvők

1) Elmélkedők

Őket is több felé lehet bontani:

- Érzők

(A lelükre specializálódók.) Például a művészek.

(Hogy az érzőket is az **elmélkedők**hez sorolom, mutatja, hogy az utóbbit **nem pontosan annak szokásos jelentésében** kell érteni, inkább úgy, hogy azok, akik nem annyira tesznek, mint az elméjüket használják – érzésre vagy gondolkozásra.)

- Gondolkozók

(A tudatukra specializálódók)

És azon belül:

- Tudók

Például egy bölcsész.

- Intelligensek

Például egy matematikus

- Jó beleérző képességgel rendelkezők

Például egy jó gyakorlati érzéssel rendelkező szakí, feltaláló.

Továbbá ezek kombinálódhatnak is, lehet például olyan ember, aki tud és intelligens, de a beleérző képessége nem a legjobb, mint amilyen egy szakértő. **Ezen kívül** a gondolkozók között lehet említeni a **zsenit**, a **tehetséget** és a **bölcsét** is. Lásd ezekről ‘Az értelem elemei’ témában.

2) Cselekvők

Mint amilyen egy piti bűnöző. Azért ezt a példát hoztam ide, mert órá sem azt nem lehet elmondani, hogy mély érzésű volna, sem azt, hogy különösebben gondolkozna. De nem mindig ilyen tiszta a kép, gondoljunk például egy hadvezérre vagy egy üzletemberre, akik kimondottan cselekvő típusok, egyszersmind azonban intelligensek és beleérzők is.

3.2. Konformizmus és vezetettség

Ez két külön szempont:

1) Konformisták és non-konformisták

Azaz azok, akik szívesen hasonulnak másokhoz, és azok, akik nem.

Lásd a ‘Konformitás’ témát.

2) A vezető, vezetett és a maguk útját járó típusok

A vezető típus szeret másokat vezetni, a vezetett szeret másokat követni, a maguk útját járóknak pedig egyik sem hiányzik.

Ezek közül az utóbbiról a legkönnyebb megfélekedezni, azt érdemes hangsúlyozni, hogy a két „alapmodell” mellett ilyenek is vannak; például József Attila.

Az **iménti két szempont** azért elég jól **párhuzamba állítható**, ezért is szerepelnek egy pontban. A vezető és a maguk útját járó típusok általában non-konformisták, míg a vezetettek konformisták.

Lásd ‘A siker motívuma’ témában a külső és belső eredetű kritériumokat, ‘Az etika alapjai’ témában a kívülről és belülről származó etikai elveket, valamint a ‘Vezető és beosztott’ témát.

3.3. Megbízhatók és megbízhatatlanok

A **megbízhatók** (külső kényszer nélkül is) kötelességtudók, lelkiismeretesek, nem engedik el a fülük mellett a kéréseket,

betartják az ígéreteiket, és pontosak a feladatok végrehajtásában. A **megbízhatatlanok** gondatlanok, feledékenyek, lusták, halogatóak, hanyagok és szétszórtak. Az emberek meglehetősen különbözőek ebből a szempontból is.

A megbízhatóság mértéke változik egyrészt **egyik emberről a másikra**, de **kultúráról-kultúrára** is. (@@Tudtok mondani tipikusan megbízhatóbb és kevésbé megbízható népeket?)

Másrészt, az is jellemző, hogy a különféle **foglalkozási körök szerint** is elkülönülnek a megbízhatók és megbízhatatlanok: az üzleti szférában dolgozók például általában megbízhatóbbak. (Az átlagot tekintve, természetesen.) (@@Mit szóltok ehhez? Tudtok mondani átlagosan kevésbé megbízható köröket?)

Egy ember megbízhatósága mögött több minden lehet; például az, hogy szereti magát megbízhatónak, precíznek tudni; az, hogy a kelleténél jobban tart az esetleges mulasztásának következményeitől; a megszokás; a kényelmetlen érzés, hogy nem végezett valamivel; illetve a jó memória is hozzájárulhat, mert az illető nem felejt el, hogy mit kell tennie.

A megbízhatóság egyébként fontos szempont: jó tisztában lennünk vele egyénileg, hogy mennyire számíthatunk a másikra; jó, ha a vezető és a beosztott is kellően kötelességtudó; illetve a gondatlanság rossz cselekedetekhez, bűncselekményekhez is vezethet.

Itt érdemes elmondani, hogy...

Az emberek jellemzően többet ígérenek, mint amit betartanak.

Hogy áll ez elő? Például...

- Úgy, hogy **nem akarnak konfrontálódni**, nem akarják a másik szemébe mondani a kellemetlent.
- Az is lehet, hogy **a szándék eredetileg többé-kevésbé megvan**, aki ígér, maga is elhiszi, hogy úgy lesz, csak aztán mégis elgyengül. Mi több, **az emberek gyakran önmaguknak is többet ígérenek, mint amit betartanak.**

Lásd ehhez 'Az emberek gondolkozása' témában a vágyakozó gondolkozásról mondottakat, és hogy az emberek nehezen ítélik meg, hogy hogyan változnak a hangulataik, érzéseik.

- És természetesen a hamis ígéretés fakadhat egyszerű **érdekből** is.

Például lásd a 'Hazugság' témában az érvényesülés elősegítését célzó túlzásokat; az 'Érdekek' témában, hogy politikát nehéz őszintén csinálni; illetve a 'Demokrácia és diktatúra' témában, hogy az emberek mintegy el is várják az ígéretést.

Ám az emberek lényegében tisztában vannak vele, hogy gyakran kevesebbre számíthatnak a beígértél, ezért sokszor és lényegében automatikusan, **rögtön le is vonnak az ígéretekből.**

Közben azonban vannak olyanok is, akik betartják a szavukat – és emiatt egyúttal nehezebben is ígérnek. A tanulság az, hogy **a különböző emberek ígéreteinek különböző a súlya**, hogy a szavahihetőbbek ígéreteit nem kéne kevesellni, és nem kéne levonni belőlük.

Különös esete az ígéreteknek **a megbeszélte időpontok betartása.** Megint, igencsak jellemző, hogy melyik ember, mely kultúra tagjai, mennyire figyelik az órát.

Szintén igen jellemző, hogy **a tervek optimistábbak annál, mint ami megvalósul.** Igaz ez különösen a határidők tekintetében, a költségek és az eredmény tekintetében, igaz nagyban és kicsiben is.

Jellemző oka ennek, hogy **a tervek**, elhatározások **felpuhulnak** a felmerülő nehézségeken, ellenálláson; illetve azok **eleve nem reálisak**, az emberek csak álmodoznak. Az előbb már utaltam az emberek hajlamára a vágyakozó gondolkozásra.

Ezekből is láthatjuk, hogy...

A dolgok késni szoktak.

Hozzáteszem, hogy azt azért nem mondom, hogy minden ígéretet minden áron be kell tartani. Lásd ezt a 'Hogyan érdemes jónak lenni' témában.

3.4. Az öttényezős modell B

(Five factor model) Ezt nem én találtam ki, túl alaposan nem is gondoltam végig, de ránézésre praktikusnak tűnik, és elég jól egybevágnak az e témában leírtakkal.

E modell szerint öt fő dimenzió, skála van, melyeken minden ember elhelyezkedik valahol, és hogy hol, az jól jellemzi az illető lelkialkatát:

- 1) **Lelki stabilitás** (Neuroticism)
- 2) **Lelkiismeretesség, szervezettség, alaposság, céltudatosság** (Conscientiousness)
- 3) **Az élmények, újdonságok iránti nyitottság, kreativitás** (Openness to experience)
- 4) **Szociális nyitottság** (Extroversion)

5) Másokkal szembeni kedvesség, bizalom, együttérzés (Agreeableness)

1

4. Túlérzékeny emberek

Többféle tekintetben lehet érzékeny valaki, ezek az érzékenységi arcai:

2

1) A lélek érzékenysége

Az én szóhasználatomban a lélek ugyebár az, ami érez: testi érzéseket és lelki érzelmeket.

- **A testi érzésekre való érzékenység**

Amikor ugyanis valaki érzékeny a fájdalomra, a fényre, a hangokra, stb...

3

- **A lelki érzelmek iránti érzékenység**

Ide tartozik különösen:

- A szépség iránti fogékonyság, amikor valaki képes élvezni, illetve létrehozni azt.
- A lelki sebezhetőség, sértődékenység, ingerlékenység.

4

(Alább a túlérzékenységet ebből a szempontból értem.)

5

- A másokkal való együttérzés

Lásd 'Az elme szerkezete' témában az szívet, mely az elme érzékenysége a lelki érzelmekre, illetve mások érzései, érzelmei iránt.

2) A tudat fogékonysága

6

Ami lényegében az értelmesség.

Itt említhető a részletek iránti érzékenység is.

Hogy ki milyen tekintetben, mire érzékeny, az változó. Mindenesetre **bizonyos fokú együtt járás van a különféle érzékenységek között**: például aki a lelki érzelmekre érzékeny, az gyakran testileg is az β , vagy a különösen értelmes emberek nem ritkán lelkileg is érzékenyek.

7

Az érzékenység jó és rossz is lehet:

8

- Egy művész lelkének érzékenysége, egy tudós elméjének fogékonysága például nagy érték lehet. 1
- Az érzékenység ugyanakkor bogarassá és sebezhetővé is tehet. 2
- Valamint fogékonyabbá egyes lelki betegségekre, és az aggodalmaskodásra. 2

Lásd a 'Türelem' témában az ember érzékeny pontjait, bogarait.

Mitől lehet valaki túlérzékeny? Például:

- Lehet, hogy így születik. 3
- A neveléstől, lelki sérülésektől. 3

Lásd a 'Gyerekevelés' témában, hogy a szülői szeretet, gondoskodás, védelmezés érzékennyé tehet.

- A kisebbségi érzéstől 4

Ami érzékennyé tehet az olyan dolgokra, amik a kisebbségünkre utalhatnak.

- A fenyegetettség érzésétől, frusztrációtól 5

Ha valaki fenyegetve érzi magát, érthető módon olyasmiket is támadásnak vehet, amik nem azok. Például a zsidók, akiket régtől fogva üldöztek, nagyrészt emiatt lehetnek túlérzékenyek. Másrészt, **ha** az ember **nyomorog, szenved, képtelen kitörni ebből**, attól megint csak ingerlékeny lehet. Ez pedig az arabok (muszlimok) túlérzékenységéhez járul hozzá legalábbis.

Mint ebből is látható...

Egész csoportok, népek is lehetnek túlérzékenyek. 6

A túlérzékeny emberek hajlamosak begubózni, elzárkózni az emberektől és a világtól.

Vágynak ugyan a szeretetre, de még jobban félnek az elutasítástól, ezért gyakran inkább eleve barátságtalanul viselkednek, maguk utasítják el a másikat. Továbbá, általában véve a kellemetlenséget, bizonytalanságot is rosszul tűrik, ami miatt inkább lemondanak az ezekkel járó dolgokról, mint mondjuk a karrierépítés, akkor is, ha sok jóban is részükhöz lehetne közben.

Mellesleg, ahogyan az is **változó**, hogy ki mire érzékeny, az is az, **hogy ki mitől mennyire zárkózik el**; például van, aki az emberektől jobban a világtól kevésbé. A túlérzékenyek az elzárkózás miatt aztán még inkább elszoknak az emberektől és a világban való 8

mozgolódástól, még inkább a nehezükre eshet az ilyesmi, így még jobban bezárkózhatnak. (Visszacsatolás)

A túlérzékeny emberekkel nem könnyű. Nem könnyű, mert elutasítóak, nehezen tűrik a kritikát, nem értik a tréfát és mindenben rosszindulatot, célzásokat vélnek felfedezni. Ezek miatt gyakran anélkül bántanak, hogy okot adtunk volna rá, túlreagálnak.

Lásd a 'Rossz cselekedetek' témában a túlérzékenységet, mint a rossz cselekedetek egyik okát.

Másfelől, egyes túlérzékeny emberek azzal is el lehetnek foglalva, hogy akaratlanul **nem bántották-e meg a másikat** – akár annyira is, hogy közben egészen el is feledkeznek a saját túlérzékenységükről.

Végül, lásd a 'Hogyan érdemes jónak lenni' témában, hogy a túlérzékenyeken kívül vannak még másfajta nehéz emberek is, illetve, hogy hogyan kezeljük őket.

5. Pszichológiai személyiségzavarok

Ezek a **személyiség átfogó és maradandó problematikus jellemzői** – szemben a specifikus és legalábbis bizonyos fajtáiban rövidebb úton kezelhető pszichológiai, lelki *betegségekkel* is.

Utóbbiakról a 'Lelki betegségek' témában lehet olvasni. Csak az összevetés kedvéért: ezek között olyanok szerepelnek, mint például az alvászavarok, az evési rendellenességek (pl. a bulímia), vagy a testhez kapcsolódó zavarok (pl. hipochondria). (Bár ezek között is vannak átfogóbb, nehezen kezelhető rendellenességek, mint a skizofrénia).

Annak ellenére, hogy a személyiségzavarok inkább a személyiség jellemzői, mintsem betegségek, mégis pszichológiai rendellenességek tekintik őket, mivel az ilyen embereknek maguknak illetve a környezetüknek problémát jelentenek.

Mindazonáltal az alábbiakban bemutatott személyiségjegyek **bizonyos fokig a normális emberekben fellelhetők**: bárki lehet gyanakvó, pedáns, hiú vagy félnk. Éles választóvonal tehát nincs a normálisak és a személyiségzavarokkal küszködők között – de vannak, akiknek a személyiségén e jegyek eluralkodnak.

Az alábbi leírások **igencsak vázlatosak**. A szakirodalomban jobban utána nézhet, aki akar.

1) A pedáns

(Obsessive-compulsive personality disorder)

(Ami azonban nem ugyanaz, mint az obsessive-compulsive disorder, amit magyarul kényszeres-rögeszmés zavarnak vagy kényszerbetegségnek neveznek. Lásd ezt a 'Lelki betegségek' témában.)

Az ilyen ember **a részletek, a rend és a tökéletesség megszállottja**, olyannyira, hogy az már alááshatja tevékenysége valódi értelmét. Például ha egy ilyen ember könyvet ír, hajlamos lehet azt addig csiszolgatni, hogy soha nem készül el vele. Ezzel együtt hajlamosak halogatni, mivel félnek attól, hogy amit tenni szándékoznak, nem lesz elég jó.

2) A furcsa

(Schizotypal)

Akit **furcsa gondolatok és viselkedés** jellemez, nagyjából úgy, ahogyan a skizofrént, csak nem annyira.

3) Az érdektelen

(Schizoid)

Őt nem érdeklik az emberi kapcsolatok, hogy ki mit gondol róla. Elvan magában.

4) Az antiszociális

(Antisocial)

(**Kb., mint a pszichopata**, csak az utóbbi inkább a belső, míg az antiszociális kifejezés a viselkedésben megnyilvánuló jelekre összpontosít.)

Az antiszociális ember **nincs tekintettel másokra és a szabályokra**. Impulzív, egyben azonban értelmes és menyerő is, képes másokat megtéveszteni, manipulálni, és előszeretettel tesz is így.

5) A főszereplő

(Histrionic)

Szeret a figyelem központjában lenni, dramatikus és csábító.

6) A hiú

(Narcissistic)

Nagyon nagyra tartja magát.

7) Az instabil

(Borderline)

Neki alacsony az önértékelése, üresség és céltalanság jellemzik. Hangulatai változékonyak, és hajlamos az önpusztításra. Kapcsolatai instabilak.

8) A függő

(Dependent)

Önbizalomhiánnyal küzd, miközben végletes mértékben másokra hagyatkozik, beléjük csimpaszkodik.

9) A félénk

(Avoidant)

Neki szintén alacsony az önértékelése, és bár szeretne kapcsolatokat, de nagyon fél az elutasítástól, ezért kerüli az embereket.

1

10) A gyanakvó

(Paranoid)

Az ilyen ember megalapozatlanul, túlságosan gyanakszik és bizalmatlan, ellenséges másokkal. Közben folyton neheztel, haragtartó, ellene irányulónak tekinthet egyébként semleges megjegyzéseket, cselekedeteket, eseményeket, amikre túlzott hévvel reagál.

2

6. Egyszerű emberek, felsőbb körök, alfa hímek

Az itt leírtak természetesen megint csak az átlagot jellemzik.

3

6.1. Az egyszerű emberek

4

Vagyis „a nép”. **Mi jellemző őket?**

- Kevesebbet agyálnak, filóznak, reflektálnak. Érzelmeik elemibbek, egymással pedig direkttebbek.
- Generalistábbak, mint a felsőbb, szakmai rétegek.

5

Mit értek ez alatt? Azt, hogy kevésbé egyoldalúak, jobban a földön járnak, gyakorlatiasabbak, ösztönösen jobban bele tudnak érezni mások helyébe β, „emberszagúbbak” az elméleti szakembereknél. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy általában véve jobban ismernék a világot.

6

- (Legalábbis a kora gyermekkor utántól tekintve) rosszabb adottságokkal bírnak, illetve azok kevésbé vannak kibontakoztatva, kevésbé műveltek. Szűkebb térben mozognak, elmerülnek a saját kis világukban, a mindennapokban. (És ismét: kivételek természetesen vannak.)

7

- Egyszerűbben manipulálhatók

Milyen a nép társadalmi helyzete?

- Sokan vannak, a társadalom széles alapját képezik.

8

- Sokáig az ő munkájukra, kizsákmányolásukra épült a gazdaság, a felül lévők jóléte. Újabban egyre több a gond ezzel, mivel egyre kevésbé van szükség a munkájukra.

Ez utóbbiról lásd az 'Iparizált világunk' témában.

- Húsbavágóbb problémáik vannak, mint a felsőbb rétegeknek.
- A status quo fenntartásához, a felül lévők előnyös helyzetének biztosításához, a társadalmi békéhez **nyugton kell tartani a népet.**

Avagy „cirkuszt és kenyeret”...

Ide kapcsolhatók még egyrészt a **leszakadók**, akikről a 'Bal oldal - Jobb oldal' témában lehet olvasni.

Másrészt, néhány szó a **kivételes emberekről**. Kivételes egyfelől jó vagy rossz irányba lehet valaki, másfelől lehet csak „más”, mint a többi.

Jó irányban kivételes valaki például, ha okosabb, mint az átlag, **rossz irányban**, ha butább. A képlet természetesen nem feltétlenül ilyen egyszerű, ugyanaz a kivételesség **egyszerre** lehet **jó és rossz** is, mint például, amikor valakit az érzékenysége jó művésszé, ugyanakkor bogarassá is tesz. **Egy ember csak „más”**, ha mondjuk az egyik szeme más színű, mint a másik. (@@Jobb példa erre az utóbbira?)

Továbbá, kivételes sokféleképpen lehet valaki, míg az átlagosok mind hasonlóak.

6.2. A felsőbb körök

(@@Első kézből nem sok alkalmam volt megtapasztalni ezeket a köröket – ezek után meg pláne lehet, hogy nem is lesz – mindenesetre az alábbi benyomások alakultak ki bennem róluk. Nyugodtan mondjátok meg, ha másképp látjátok: a cél, mint mindig, most is az, hogy tisztán lássunk, én magam is.)

Általában olyanok kerülnek magasra, akiknek az a céljuk, ezért a felfelé törekvők tulajdonságai jellemzőbbek a fent lévők körében is. Így fent több a **törtetés**, a **képmutatás**, az **érdekkapcsolatok**, több az **anyagiasság**, a **hivalkodás** és a **hataloméhség** β.

Eszünkbe juthat, hogy szimpla **törekvésből** és **jó képességekből** is több van fent. Valóban, helyenként ezekkel is fel lehet törni, ám **gyakran** ezek önmagukban **csak egy bizonyos szintig képesek felemelni** az embert, a felsőbb körökbe inkább az előzőek jelentik a belépőt.

Sok értelmetlen ember is sokra viszi tehát; így csak azért, mert fent van valaki, még nem kell felnézni rá.

Továbbá, **látványosan jókat tenni is könnyebb felülről**. Például, aki gazdag, az könnyebben ad többet, aki híres, és jótékonykodik, akár csak nevét adva, annak rögtön hírértéke van. Az ilyen irányú elismerés is könnyebben érkezik tehát a fent lévőkhez. Ez azonban, természetesen, nem jelenti azt, hogy ne kéne megbecsülni, ha jókat tesznek.

És természetesen, megint csak tisztelet a kivételnek.

6.3. Alfa hímek, vezéregyéniségek

Hímek, minthogy az ide tartozók általában férfiak; akik általában agresszívak, mohók, hataloméhesek és szexuális túlfűtöttek.

Ami mind a **magas tesztoszteronszint** jele. Jó példa Napóleon, de Sarkozy vagy Berlusconi is β. Fontos hajtóerő lehet még a **kisebrendűségi érzés**, a **bizonyítási vágy**, a **dac** is. (Amihez esetleg köze lehet az illető alacsony növésének is. β) A vezérek motivációi között az előbbieket mellett szerepet játszhat azért a **vízió**, az **elhivatottság**, az **illető idealizmusa** is; mint mondjuk Martin Luther Kingnél – bár akinél ez utóbbiak vannak túlsúlyban, az nem tipikus alfa hím.

(@@Jók ezek a példák, mit szóltok hozzájuk? Tudtok jobbat? Ki volna jó példa a kisebrendűségi érzés, stb...-re? Martin Luther King helyett valaki jellemzőbbet? Merthogy abban nem vagyok biztos, hogy idealistának is nevezhető.)

Mint látható, sok vezetőnek nem a köz érdeke a legfontosabb – de azért természetesen jó vezetők is vannak, és nagy szükség is van rájuk.

Lásd a 'Demokrácia és diktatúra' témában, hogy a hatalom vonzza a hataloméheseket, az 'Egy jobb világ' témában a jó vezetés fontosságát, a 'Vezető és beosztott' témában pedig, hogy milyen a jó vezető, vezér.

7. Idealisták

Idealista az, akit eszmék, eszmények vezérelnek. Egy tipikus idealista Che Guevara. (@@Ugye? Jobb példa, más példák?)

Mik jellemzők rájuk?

- Az értékek sorrendje

- Egy idealista a saját érdeke elé helyezi mások érdekét.
- Az egyén érdeke elé helyezi a köz érdekét.
- A köz érdeke, illetve a gyakorlati célok elé helyezi az eszmények érvényesülését.

(Az eszmények ugyanis nem feltétlen teszik boldogabbá az embereket: például egy idealista könnyen úgy gondolhatja, hogy az embereket akkor is szembesíteni kell az igazsággal, ha az fájdalmas, illetve kellemetlen következményei lehetnek neki.)

Az idealista tehát fogékony az eszmékre, eszményekre; a társadalmi problémákra; és más emberek gondjaira.

- Jó szándék vezérli.

Ezen belül is az etikai motiváció erős benne: azt akarja tenni, ami helyes – akkor is, ha fáj. Lásd a 'Jó cselekedetek' témában azok fajtáit, motívumait.

- Őszinte, becsületes, tisztességes.

Nem kertel, és nem alkuszik, akkor is, ha az másnak vagy neki kellemetlen, és mástól is ezt várja.

- Megtéveszthető és manipulálható.

Az eszmék ugyanis, melyekre az idealista fogékony, gyakran ideológiákon, azaz leegyszerűsített magyarázatokon, és dogmákon, kinyilatkoztatásokon alapulnak. Sok idealista továbbá előszeretettel követ vezéreket, az eszmék (állítólagos) zászlóvivőit.

- Gyakran műveltek.

A műveltség, annak megszerzése elősegíti ugyanis a különféle eszmékkel való találkozást, a sorskérdésekről való töprengést. A műveltsége azonban nem zárja ki az egyoldalú látásmódot.

- Szilárdak a meggyőződésai.

Úgy tudja, érti a dolgokat, vagy hisz az ügyben, nincsenek kételyei – akik pedig mást gondolnak, tévednek.

- Fanatikus, radikális.

Illetve számára a cél szentesíti az eszközt. (De maga is könnyen eszközzé válhat mások kezében.)

- Küldetéstudata van, keményen dolgozik és küzd.

- Elképzeléseik, „az ügy” gyakran nem kivitelezhető, illetve rosszul sül el.

Ami nem meglepő, tekintve, hogy eszméik gyakran ideológiákon, dogmákon alapulnak, irreálisak. Egy példáért nem is kell messzebb menni a kommunizmusnál. **Az idealisták így sok rosszat is hoztak a világra.**

Lásd az 'Egy jobb világ' témában, hogy a vilájobbítás ezért is ment ki a divatból, illetve, hogy ebbéli törekvéseinkben el kell kerülni az idealizmus csapdáját.

A véleményedet akkor is nyugodtan elküldheted, ha úgy érzed, nem értesz túlzottan az adott témához. Azt ilyenkor is meg tudod mondani, hogy mennyire tetszett, mennyire ítélted hasznosnak.

Klikkelhető linkek (Word-ben a CTRL-t nyomni közben):

[kérdőív](#) — [fórum](#) — [email](#)

Referenciák

- *Barlow-Durand: Abnormal Psychology*